

بررسی کشت بافت دو گونه ورد

مهرزاد هنرور، مرتضی خوشخوی، کتابیون جاویدنیا

دانشجوی دکتری علوم باغبانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران و عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد استهبان، استاد بخش علوم باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز و استاد دانشکده داروسازی و عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات شیمی دارویی و گیاهی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

گل محمدی (*Rosa damascena* Mill.) و گل نسترن (*Rosa moschata* J. Herrm var. *nastarana* Christ in Boiss.) از گیاهان بومی ایران هستند که عمدتاً در صنایع عطر سازی، عرقیات، آرایشی، دارویی، غذایی و بعنوان گیاه زینتی در فضای سبز کاربرد دارند. بنابراین بررسی روش های ریزافزایی این دو گونه مهم برای تولید گیاهان سالم و عاری از بیماری ضروری است. بدین منظور پژوهش های بر پایه آزمایشات فاکتوریل در قالب طرح کاملاً تصادفی با پنج تکرار انجام شد. نتایج نشان داد که بهترین تیمار گندزدایی، شستشو زیر آب جاری و سپس الکل ۷۰٪ به مدت ۳۰ ثانیه و آنگاه کلراکس ۱۰٪ به مدت ۱۵ دقیقه و استفاده از جنتامایسین ۱۰۰ میلی گرم در لیتر قبل از کشت بود. همچنین ریزنمونه تک گره بهتر از نوک شاخه بود. در بین غلظت های مختلف محیط موراشیگی واسکوگ (MS)؛ (MS, 1/2MS, 1/3MS, 1/4MS) بهترین غلظت برای پرآوری شاخساره محیط 1/2MS بود. برای حذف ترکیبات فنلی در گل محمدی از 5, 10 mg/l PVP استفاده شد. در مقایسه تیمارهای Kin, BAP, TDZ جهت پرآوری شاخساره، TDZ بهتر از بقیه بود که برای گل محمدی غلظت های 3, 2.75, 0.1 mg/l TDZ همراه با 0.1 mg/l NAA و برای گل نسترن غلظت های 1.5, 1 mg/l TDZ همراه با 0.1 mg/l NAA بهترین نتایج در تولید شاخساره نشان دادند. طرز قرارگیری ریز نمونه ها به صورت عمودی، افقی و مورب و زخم زنی تک گره نتایج معنی داری در میزان پرآوری نداشتند. بررسی ریشه زایی و سازگاری گیاه در حال انجام می باشد و تا زمان گنکره گزارش خواهد شد.